

Bavariae Sanctae Volvmen ...

Rader, Matthäus

Monachii, M.DC.XXIV.

B. Tvto Monachvs S. Emmerammi Et Episcopvs Ratisponensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79699)

S. TVTO.

A. Saut. Tuto. f.

Quisquis es, ex adytis gemmas qui rades et aloni,
 Divitior nunquam, saepe reditis inops.
 Adde quod et talem non raro fulmina perdant,
 Occipit aut rabies, exagritatq. furor.

Inspice Tutonem, cuius sacra verba ministrat.
 Caesaris occidunt, dum sacra verba rapit.
 RARO SACRILEGI DECLINANT NYMINIS IRAM,
 AD TANAIM EVGIAN'T, NON TAMEN EFFUGIENT.

M 2

B. TVTO

DE R. THEOTHE. EPISC. KATHOLIC. 177

ST. VITO

ST. VITO

r
a
n.
pl
co
re
ce
p
ri
re
q
di
g
D
p
e
re
m
no
p
fo
se
fu
li
to
a

B. TUTO

MONACHVS S. EMMERAMMI ET
EPISCOPVS RATISPONENSIS.

Tutonem tibi è manu VVolfgangi Selenderi non indiligenter scriptum ad verbum dabo, qui multam de S. Dionysio ex Gallijs furtim in Germaniam delato mentionem ibidem facit. Tuto, inquit, parentum nobilitate clarus, sed morū dignitate clarior, maiorū insignia novis virtutū ornamentis obscurabat. Exactis quippe infantie annis, cum in pueritie etate pubesceret, liberalibus literarum studijs (vbi erat capacissimi ingenij) operā navare cepit, in quibus & pueritia & adulescentie tēpus omne vtiliter cū consumpsisset, atq; ad virilem jam peruenisset etatem, eam scientia opinionē, laudēq; sibi comparavit, quod Arnulfus rex Boiorum postea Imperator, non alium consiliorum secretorumque suorum consciū habere voluit, nisi Tutonem, quem & Cancellarium creavit. Itaque aliquandiu in seculo & aula Arnulfi versatus, displicere ei capit vita aulica, maximè quod videret in ea regnare superbiam, avaritiam sollicitare, invidiam mordere, libidinem frangere animos. Quare tutiorem Tuto viam ingrediens, magno religiose vitæ ardore corripitur, monasteriūque S. Emmerammi Episcopi & martyris, quod est Ratispona Ordinis D. Benedicti ingressus, atque magno fidei, devotionisque fervore succensus precibus diligenter intentus, rarāque benignitate conspicuus, in omni puritate dignè servivit Deo, die ac nocte. Verū non diu inibi latere potuit; mortuo enim Alperto Episcopo Ratispouensi, sciensque Arnulfus quanta vitæ sanctitate, humanitate, & prudentia Tuto præditus esset, imperiali auctoritate (quia ita tunc tempora ferebant) Episcopum Ratispouensem nominavit, & constituit. Vir beatus cum nullo modo ab imposito munere se subtrahere posset, humiliter tandem consensit, neque monasticam humilitatem exuens, sit pastor gregis providus, dispensator mysteriorum Dei fidelis, ad humanitatem & clementiam promptus, ad ignoscendum paratus, in corrigendis vitijs vehemens, in rebus sæculi siue politicis bene versatus, & disertus, in consilijs prudens & profundus atque propterea imperatori Arnulfo vehementer gratus, & quantum per occupationes Episcopatus licuit, eidem semper adesse debuit. Quapropter cum in occidentalem Franciam Arnulfum fuisset secutus, corpus sanctissimi Dionysij Areopagitæ, quondam discipuli S. Pauli Apostoli mirabili furto sublatum cum Evangeliorum codice aurato & gemmato (qui jussu Caroli Calvi Francorum regis Parisijs aureis literis scriptus fuerat) à dicto Imperatore sub finem vitæ suæ accipere, Ratisponamque ad monasteri-

1555. XL.
VVolfg Selend.

um S. Emmerammi (cuius alumnum humiliter semper se fatebatur & agnoscebat) inferre meruit. Sed successu temporis post obitum nimirum Arnulfi Imperatoris & filij sui Ludouici, B. Tuto Gallorū præcauens insidias preciosissimum D. Dionysij corpus, cum venerandus S. Emmerammi reliquijs, muro templi Occidentem versus reuerenter inclusit, in illo nimirum loco ubi nunc in Ecclesia S. Emmerammi visitur crypta S. Wolfgangi, & chorus S. Dionysij, atque cum illis tres coctos lateres cum inscriptionibus. Sed & chartulam subsequentia referentem adiecit: O quam felix erit, cui minus suspicanti aduersa hæc olim Deus reuelauerit. Sapienter omnino usus consilio: nam non multo post Chunradus rex, qui Ludovico filio Arnulfi in regno successit, Ratispone constitutus D. Dionysij reliquias auferre voluit, quas cum sciret absconditas auaritia stimulate preciosum Euangeliorum librum sibi dari poposcit; quod cum à B. Tuto constanter negaretur, minus tandem ad id ventum est, ut præfatus magni precij liber coram Imperatore in altari exponeretur, cui tamen beatus Episcopus imprecatus est, inquit, Debitor sit S. Emmerammi in die iudicij, qui hunc librum eius seruitio subtraxerit. Quæ S. Viri verba & imprecatio mox effectum sortita sunt; nam seruus qui iussu Imperatoris librum abstulerat, mox dysenteria morbus, animam efflauit; Imperator vero equum prope monasterium inscendens parem incurrit morbi molestiam, atque profluuiū ventris laborare cepit: quo facto exterritus ille sentiensque diuinam ultionem librum Euangeliorum reuerenter restituit. Posthac venerabilis antistes totum se ad illustrandum & exornandum monasterium S. Emmerammi contulit, atque ut aliquod specimen suæ erga Deum & sanctum Emmerammum daret pietatis, altare seu tabulam argenteam inauratam quamplurimis gemmis, vnionibus, lapidibusque preciosis decoratam, Græcorum more, construxit, quæ in hodiernum diem magna admiratione visitur, venerandamque præsefert antiquitatem. Ipsius quoque promotione dictum monasteriū ab Arnulfo Imperatore & Formoso Summo Pontifice priuilegium exemptionis, quatenus solis Imperatoribus, & regibus Romanorum in temporalibus, in spiritualibus vero SS. Sedi Apostolicæ immediate foret subiectum, accepit, quod prioribus seculis etiam à Carolo M. & Leone III. Pont. Max. fuerat sancitum. Concilio quoque Triburiensi territorij Moguntinensis, anno Christi nonagesimo quinto super octingentesimum, mense Maio, cum viginti duobus Episcopis interfuit, & subscripsit. Lunelaci in monasterio S. Michaelis Archangeli, quod tunc temporis ad diœcesin Ratisponensem spectabat, cum frequens maneret, maxime quod esset locus solitarius diuinisque contemplationibus valde aptus, accidit, ut validissimum incendium Ratispone eriretur, quodque totam urbem inuoluit & subruit; tum ille quasi præsens esset, flammarumque globos & rumas oculis videret, omnia meruit agnoscere, adstantibusque reuelare. Multa præterea, quæ futuris temporibus euentura essent, prophetico spiritu prædixit. Accidit ut grauissimæ lute premente, quæ per se morbus est, grauissimum oculorū dolorem pateretur, ita ut planè visum amitteret, & excicaretur: quam corporis molestiam beatissimus

simus pater patienti tulit animo, asserens se oculos corporis non magni facere, quos communes haberet cum multis, dummodo interni oculi cordis, quibus diuinam maiestatem contueri posset, salui integriq; manerent. Itaq; quadragesimo ordinationis & villicationis suae anno, Christi 1000000000. plenius bonorum operum sexto idus Octobr. placidissime obdormiuit in domino & appositus est ad patres suos. Atq; sicuti S. Emmerammo in caelo est sociatus, ita etiam sancto corpore est illi ratione sepulturae vicinus. Ioannes Trithemius de viris illustrib. Ordinis S. Benedicti lib. 3. c. 305. item lib. 4. cap. 260. beati Tutonis meminit: Tuto, inquit, ex monacho caenobij S. Emmerammi Ratispontensis Episcopus, vir doctus & valde notabilis, qui tam in spiritualibus, quam in temporalibus pontifex sagacissimus est habitus, multa documenta sanctitatis suae ad posteros transmisit, cuius gesta habentur. Idem l. 4. c. 260. Tuto monachus caenobij S. Emmerammi Ratispontensis, & deinde ibidem Episcopus vir moribus & scientia magnificus, & dignum se omnibus pastorem exhibens, tam opere quam verbo clarus effulgens, sanctorum catalogo annumeratus est.

Inscriptio sepulchri.

BEATVS. TVTO. EPISCOPVS. RATIS-
PONENSIS. ARNOLPHI. IMPERATORIS. CAN-
CELLARIVS. QVI. FVIT. MONACHVS. ET CVSTOS.
HVIVS. MONASTERII. OBIT. ANNO. DOMINI.
1000000000.

Notationes eiusdem Selenderi.

DE anno Episcopatus Beati Tutonis oritur dubium: pleriq; asserunt, ipsum anno Christi 885. Episcopum factum, atq; Embrichoni immediate successisse, quod factum est: cum inter B. Tutonem & Embrichonem Aspertus quidam annis quatuor sine quinque praesederit, uti ex archiuo & libro traditionum S. Emmerammi patet.

XXXVIII. Complacitatio inter Aspertum Episcopum & Matharium.

XXXIX. Inter Aspertum Episcopum & VVikkernum diaconum.

XL. Com. inter Aspertum Episc. & Amalpertum, & Bernhardum atq; Richonem.

Deinde etiam constat, tempore Asperti B. Tutonem fuisse diaconum: unde refellitur error eorum qui existimant eum ante ingressum Ordinis presbyterum fuisse.

Quot annos rexerit, aut quo anno obierit, oritur dubium. Ad mausoleum ipsius habetur ipsum obisse anno 1000000000. aliqui 1000000000. Ego insistendo maxime M. SS. Codicib. inuenio ipsum obisse XII. anno Henrici, qui post Conradum regnavit. Anno 1000000000. fit Episcopus, sub Arnulfo Imperatore, & sub ipso nouem annos praesedit: sub Ludouico duodecim: sub Conrado septem: sub Henrico Saxone duodecim: quare in vniuersum annos quadraginta praesedisset, & obisset anno 1000000000. Error praeterea quorundam manifestus est, asserentium (id asserit Auentinus & Hundius) beatum Tutonem Ecclesiam S. Viti Pragae consecrasset, quam S. Venceslaus extruxit, qui vixit tempore Ottonis I. D. VVolf-gango id adscribitur. Vide septimum tom. Surijs, fol. 729. mense Septembr.

M 4

B. VERO.